

O njej pričajo čudovite freske in ikone po ohridskih in drugih cerkvah (sv. Kliment, sv. Sofija, ostanki nekdanje Klimentove cerkve, sv. Nauma, grobova sv. Klimenta in sv. Nauma), ljudsko izročilo in ne nazadnje tudi pričujoča ohridska razstava.

Zgodovina je dovolila paradoks, da je dežela, kjer je tekla zibelka slovanske pismenosti, dobila zadnja svoje narodnostne pravice in pravno zakonjen literarni jezik. Vendar je tudi dediščina Cirila in Metoda, njenih naslednikov Klimenta, Nauma in drugih vplivala, da je ta jezik postal hitro vsestransko funkcionalen in bogat, o

čemer nas prepričuje znanstveno in umetniško delo ne le vélikega Makedonca Blaže Koneskega, ampak tudi njegovih naslednikov na obeh področjih.

Uporabljena literatura:

1. Haralampie Polenaković, *Vo mugrite na slovenskata pismenost*, Misla, Skopje, 1973.
2. *Prospekt z večkrat omenjene razstave*.
3. Radmila Ugrinova-Skalovska, *Srednovkovni kniževni školi vo Makedonija*, VII. seminar za makedonski jazik, literatura i kultura, 1974.
4. Jože Toporišič, *SKJ I*, Maribor, 1968.
5. France Tomšič, *Zapiski v slovenskem jeziku ZSSI*, Lj. 1956, str. 170—184.
6. Lovett F. Edwards, *Macedonia*, London, letnice izdaje ni.

Marija Stanonik
SAZU v Ljubljani

SLOVENISTIKA V GÖTTINGENU

Lektorat slovenščine na oddelku za slavistiko pri Univerzi v Göttingenu vodi od l. 1970 dr. Peter Scherber, ki je hkrati asistent na rusistiki.

S slovenščino se je prvič seznanil v zimskem semestru l. 1961 v Frankfurtu, ko je tam predaval pol leta kot gost prof. dr. Bratko Krefc. Nato je tri leta poslušal prof. dr. Antona Slodnjaka, pri katerem je dobil témo svoje doktorske disertacije z naslovom: *Die slovenische Elegie, Studien zur Geschichte der Gattung 1779—1879*. Vendar jo je zagovarjal pri nemškem slavistu, prof. dr. Alfredu Rammelmeyerju, ker prof. Slodnjaka ni bilo več v Frankfurtu. Delo je izšlo pri založbi Franz Steiner, v Wiesbadnu l. 1974. (Gl. podrobno oceno — avtor J. Koruza — v tej in prihodnji številki!)

Scherber tudi sicer sodeluje pri popularizaciji slovenske literature. Za *Kindler Literatur Lexikon*, ki je izhajal od l. 1964—1974, je napisal okrog dvajset prispevkov o slovenski literaturi. Še kot študent je prevedel v nemščino Krefcovo Véliko puntarijo, pozneje pa Hiengovo Cortesovo vrnitev in Zupanov Upor črvov, ki so ju uvrstili tudi v nemški radijski program in je posebno prva bila lepo sprejeta. RTV Ljubljana je na mednarodnem tednu radijske igre v Ohridu l. 1972 uporabila njegov nemški prevod radijske igre Likvidacija D. Zajca in l. 1973 Ali naj te z listjem posujem R. Šeliga. V zvezi s svojimi prevajalskimi načrti je povedal, da je treba imeti zveze z založbami in jih negovati. Če bi založba predlagala kakšen prevod, bi se dela lotil, sicer trenutno nima časa.

Zanimanje dr. Petra Scherberja za slovensko literaturo je dokaj široko, saj ga ne

pritegujejo le starejša obdobja, ki so zajeta v njegovi disertaciji, ampak tudi najnovejša slovenska literarna dogajanja. Od prozaistov najbolj ceni R. Šeliga. Tretje področje, ki ga zelo mika, je pesniška podoba S. Kosovela in nekaterih njegovih sodobnikov. Trenutno pripravlja za računalniško obdelavo poezijo F. Prešerna. Rad bi ugotovil konkordanco (soodnosnost) besedja, pozneje pa podobo naglasov in rim. Razmišlja, da bi bilo pri interpretaciji Prešernovega dela treba upoštevati términ bidermayer, o čemer smo sicer nekaj že slišali na predavanjih prof. dr. B. Paternuja.

Čeprav ima tudi za delo pri slovenistiki lepe načrte in želje, jih mora vsaj začasno puščati ob strani, ker ima svoje strokovne obveznosti na rusistiki. Tako je ukvarjanje s slovensko literaturo po njegovih besedah lahko le znanstveni konjiček, pri čemer mu veliko pomenijo osebne zveze s Slovenici.

Na vprašanje, katere učbenike rabi pri slovenskem lektoratu in kako ga organizira, je dr. P. Scherber povedal, da se naslanja na knjigo prof. J. Toporišiča *Zakaj ne po slovensko?* s ploščami vred, kar je izšlo l. 1969 pri Slovenski izseljenski matici v Ljubljani. Pripomnil je, da to sicer ni najbolj primeren pripomoček, saj je namenjen angleško govorečim slovenskim izseljencem. Poleg tega ima vse preveč tiskovnih napak, ki bi jih bilo treba v ponovni izdaji nujno odpraviti. Prav tako uporablja tudi plošče istega avtorja, ki so izšle l. 1961 v Zagrebu z naslovom *Slovenački jezik na pločama*; izgovor i intonacija s recitacijama. Zadnji čas si pomaga še s knjigo in kasetami Tečaja slovenskega jezika, kate-

rega avtorji so E. Andoljšek, L. Jevšenak in T. Korošec, izšel pa je l. 1973 pri delavski univerzi Boris Kidrič v Ljubljani. Njegova pomanjkljivost je, da nima naglasov in tudi sicer ni primeren za tujca z zelo drugačno strukturo jezika. Iz navedenih del dr. P. Scherber sestavlja tečaj za začetnike in nadaljevalni tečaj. Zelo pogreša primerno delo za učenje slovenščine, ki bi bilo res namenjeno tujcem, saj so naštetih učbeniki večinoma neustrezni.

Zelo redko imajo lahko vaje branja (Lektürübungen), na katerih prebirajo dela slovenskih avtorjev. Navadno so izbrana sporazumno s študenti. Pred leti so brali npr. Kosmačevo Balado o trobenti in oblaku, ki je vsem zelo ugajala. Letos so začeli s pravljico o povodnem možu, nato je motiv navedel na branje in obravnavo Prešernove balade z enakim naslovom. Zanimivo je, da se za lektorat priglasijo vedno po trije učeleženci. Od letošnjih sta dr. Ines Köhler, ki je sicer v Hamburgu doktorirala z bolgaristično temo in Ulrike Jekutsch že bili na seminarju slov. jezika, literature in kulture v Ljubljani. Ulrike Jekutsch je povedala, da si je izbrala za svojo seminarso nalogo Tavčarjevo delo 4000. Zaman je iskala slovensko strokovno literaturo o znanstveno fantastični pripovedi, zato si je pomagala z rusko in nemško.

Glede splošnega položaja slavistike v Zahodni Nemčiji je dr. P. Scherber poudaril, da je brez ruščine slavistika tam nemogoča. Tri četrtnine študentov na slavistiki v Göttingenu ima vpisano čisto rusistiko. Od ostale ene četrtnine imajo skoraj vsi za glavni predmet ruščino in zraven največ poljščino. Ni deset študentov, ki bi imeli

južnoslovansko skupino za glavni predmet. Slovenščina je vedno le na tretjem mestu. Tako je predvsem zaradi težav z zaposlitvijo po dokončanem študiju, ker za te predmete ni mogoče dobiti mest na šolah. Kot motivacijo, zakaj se kljub temu nekateri odločajo za ta študij, je navedel njihova potovanja v Jugoslavijo (in Bolgarijo) in poletne seminarje južnoslovanskih jezikov.

Pri ogledu slavistične knjižnice je opaziti dokaj bogato starejšo in sodobno slovenistično literaturo, tako strokovno kot leposlovno. Na vprašanje, kako je organizirana nabava teh knjig, je dr. P. Scherber povedal, da redno dobivajo Slavistično revijo. Jezik in slovstvo ter Sodobnost. Nekaj starejših knjig so nakupili po antikvariatih v Ljubljani, nekaj so jih dobili s posredovanjem R. Trofenika v Münchnu, njemu naši antikvariat pošiljajo svoje ponudbe in on jih posreduje dalje. Za tekoče izide knjig je prvi in glavni informator Knjiga, glasilo slovenskih založb. Knjige, ki po njegovi presoji pridejo v poštev za njihovo knjižnico, naroča preko uvoznih podjetij v Münchnu. Z veseljem lahko ugotovimo, da Knjiga opravlja svoje koristno poslanstvo ne le doma, ampak tudi v inozemstvu. Nekaj knjig dobijo tudi z zamenjavo z ustreznimi slovenskimi ustanovami (Univerza, SAZU).

Nedvomno je dr. Peter Scherber v Göttingenu eden tistih dragocenih ambasadorjev slovenske kulture, hkrati pa tudi njenih vsega upoštevanja vrednih raziskovalcev, kakršnim gre vsa naša pozornost in podpora.

Marija Stanonik
SAZU v Ljubljani

V OCENO SMO PREJELI

Od založbe Obzorja v Mariboru

Strniša, Gregor: Severnica, 1974; 210 str.

Hace, Matevž: Zadnja rokolovka in druge zgodbe, 1974; 144 str.

Hergold, Ivanka: Vse imaš od mene, 1974; 140 str.

Gajšek, Vladimir: Beli listi, 1974; 120. str.

Miškot, Rudi: Južni križ, 1974; 59 str.

Peršolja, Aleksander: Nad poljem mrak, 1974; 44 str.

Jenko, Simon: Pesmi 1865, Janko Kos: Simon Jenko ali pesništvo med romantiko in

realizmom, Iz slovenske kulturne zakladnice 16, 1974; 206 str.

Grafenauer, Niko: Kritika in poetika, Znamenja 48, 1974; 163 str.

Pibernik, France: September, 1974; 69 str.

Kajč, Milan: Školjke, 1974; 147 str.

Kralj, Tomaž: Sončni polž, polž sonca, 1974; 53 str.

Časopis za zgodovino in narodopisje, Nova vrsta X/1974, 1. zv.; 214 str.